

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kamu maliyesinin temel unsurlarından biri olan bütçe, devletin gelir ve gider dengesini sağlamaya yönelik en temel araçtır. Bütçede gelir gider dengesi kurulamadığı ve yeterli kaynak sağlanamadığında borçlanma yoluyla finanse edilmek zorunda kalınmaktadır. Bu durumda, bütçe açıklarının kapatılması için iç ve dış borçlanma yöntemleri devreye girerken, bu sürecin ekonomik büyüme, enflasyon ve kamu maliyesi üzerindeki etkileri önemli bir tartışma konusu haline gelmektedir. Son yıllarda bütçe açıklarının artmasıyla birlikte, bu açıkların finansmanı için borçlanma gerekliliği de artmıştır. Bu durum, bütçeden faize ayrılan payın ve toplam borç stokunun her geçen yıl yükselmesine neden olmaktadır.

İktidarın 2003-2024 yılları arasında bütçelerden faize ayırdığı pay toplamda 3,5 trilyonu geçmiştir. Bu tutar 2022 yılı bütçesinden büyüktür. Ayrıca, 2025 yılı bütçesinde faiz giderlerinin 1,95 trilyon TL'ye ulaşacağı öngörülmektedir. Bu rakam, faize ayrılan kaynağın tarıma ayrılan desteğin 14 katı olduğunu göstermektedir.

Borçlanma verilerine bakıldığında, 30 Eylül 2024 tarihi itibarıyla Türkiye'nin brüt dış borç stoku 525,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş olup, stokun milli gelire oranı %41,7 olmuştur.

Ekonomik istikrarın sağlanması ve mali disiplinin korunması için öngörülebilirlik ilkesi büyük önem taşımaktadır. Ancak, önümüzdeki yıllarda borçlanma yükümlülüklerimizin tam olarak bilinmemesi ve gelecekte nasıl bir borç yüküyle karşılaşacağımızın belirsizliği, ekonomik planlama ve istikrar açısından risk teşkil etmektedir. Bu bağlamda, şeffaflık ilkesi çerçevesinde, kamuoyunun ve paydaş kurumların daha etkin bilgilendirilmesi ve borçlanma politikalarının daha açık bir şekilde sunulması gerekmektedir.

Bu nedenle, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, borçlanma politikalarının detaylı bir şekilde incelenmesi, yıllar itibarıyla faize ayrılan payların ve borçlanma verilerinin analiz edilmesi, gelecekteki borç yükümlülüklerimizin öngörülebilir kılınması amacıyla Anayasamızın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine dayanarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 18.02.2025



Bülent KAYA

İstanbul Milletvekili

Grup Başkanı

GEREKCE:

Devletin mali yönetiminde bütçe, kamu gelir ve giderlerini dengeleyen en temel araçlardan biridir. Ancak, giderlerin gelirleri aması durumunda borçlanma kaçınılmaz hale gelmekte, bu da ekonomik istikrarı doğrudan etkilemektedir. Artan bütçe açıkları, finansmanın büyük ölçüde borçlanma yoluyla sağlanması neden olmuş, faiz ödemeleri kamu harcamaları içinde önemli bir yer tutmaya balamıtır. Borçlanmanın artıı, enflasyon, ekonomik büyüme ve mali disiplin açısından riskler oluşturmakta, kamu maliyesi üzerindeki yükü ağırlatırmaktadır. ngrlebilirliėin azalması, gelecek yıllarda ülkenin nasıl bir borç yüküyle karılaacağı konusunda belirsizlik yaratmaktadır. Kamuoyunun sağlıklı bilgilendirilmesi ve mali yönetimde şeffaflığın sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, bütçe ve borçlanma politikalarının ayrıntılı biçimde incelenmesi ve ekonomik sürdürülebilirlik açısından olası etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması önem arz etmektedir.